

13 kwietnia 2011

By czerpać zyski z rolnictwa

Wraz z przystąpieniem naszego kraju do struktur Unii Europejskiej polscy rolnicy stanęli nie tylko przed szansą efektywnego wykorzystania znaczących unijnych funduszy, ale przede wszystkim zderzyli się z koniecznością modernizacji swoich gospodarstw pod względem technologicznym, technicznym i ekonomiczno-organizacyjnym. W województwie świętokrzyskim w realizacji tych celów wspiera ich m.in. Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.

Działalność doradczą w rolnictwie Ośrodek realizuje poprzez organizowanie różnych form szkolenia dla mieszkańców wsi. Co ważne, ma nie tylko niezbędne, kilkudziesięcioletnie doświadczenie w tym zakresie, ale też odpowiednią bazę. W Modliszewicach posiada 23 hektarowe pole doświadczalne będące bazą szkolenia praktycznego z bogatą kolekcją odmian roślin uprawnych, doświadczeniami ścisłymi i pracami wdrożeniowymi. Oddział w Sandomierzu prowadzi m.in. laboratorium analiz chemicznych, służące przede wszystkim okolicznym sadownikom. ŚODR dysponuje 2 ośrodkami szkoleniowymi: w Modliszewicach (60 miejsc noclegowych) i w Sandomierzu (30 miejsc) świadczącymi usługi hotelarsko-gastronomiczne. Ośrodek zatrudnia 221 pracowników, z których 160 osób to pracownicy merytoryczni – specjaliści i doradcy. Najważniejszą imprezą masową organizowaną przez Ośrodek jest Dzień Otwartych Drzwi połączony z Świętokrzyską Wystawą Zwierząt Hodowlanych. Od lat DOD odbywa się w Modliszewicach w ostatnią niedzielę czerwca – Ośrodek odwiedza wtedy około 6-8 tysięcy osób.

Priorytety w działalności Ośrodka na przestrzeni kilkudziesięciu lat zmieniały się wielokrotnie, aktualnie skupione są wokół wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej i nastawione przede wszystkim na udzielanie pomocy rolnikom w wykorzystaniu funduszy strukturalnych ujętych w PROW 2007 – 2013 oraz w ramach płatności bezpośrednich. Informowanie rolników o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego wciąż jest kluczowym zadaniem stojącym przed specjalistami ŚODR. – Właściwe wykorzystywanie środków unijnych ma znaczący, bezpośredni wpływ na podnoszenie konkurencyjności świętokrzyskiego rolnictwa. – mówi **Jarosław Mostowski**, dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach – Z jednej strony ważne jest wspieranie w realizacji przedsięwzięć typowo rolniczych w tych gospodarstwach, które chcą się rozwijać i posiadają ku temu odpowiedni potencjał, z drugiej zaś strony musimy pamiętać o rolnikach,

którzy z samego gospodarstwa rolnego na pewno nie będą w stanie się utrzymać. Dlatego kluczowe jest doradzanie podjęcia właściwej drogi i wspieranie ich starań w inicjowaniu alternatywnych źródeł dochodów – choćby na bazie indywidualnego potencjału gospodarstwa, okolicy, czy też atrybutów miejsca w którym żyją – dodaje dyrektor ŚODR.

Poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu w naszym regionie skupia się – dzięki wyjątkowym walorom przyrodniczym i krajoznawczym – głównie na rozwijaniu agroturystyki i turystyki wiejskiej, a także ekologicznych metod produkcji rolnej, w ścisłym powiązaniu z ochroną środowiska naturalnego. Działania ŚODR pośrednio przyczyniły się do powstania w 2010 roku 20 nowych tego rodzaju gospodarstw. Z prowadzonej przez ŚODR bazy wynika, że wg stanu na 31 grudnia 2010 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 476 gospodarstw, co daje około 3934 miejsc noclegowych, z tego 99 spełnia wymogi kategoryzacyjne Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”. – Jeśli chodzi o liczbę gospodarstw ekologicznych to przez długi czas zajmowaliśmy pierwsze miejsce w Polsce. Teraz jesteśmy w połowie stawki, ale wiąże się to przede wszystkim z tym, że jesteśmy małym województwem, zaś ranking bierze pod uwagę wartości bezwzględne – mówi dyrektor Mostowski.

W porównaniu do roku 2009, w 5 powiatach Świętokrzyskiego w roku 2010 zmniejszyła się liczba gospodarstw ekologicznych, w pozostałych wzrosła, w tym w regionach produkcji warzyw i owoców (Pińczów, Busko, Ostrowiec, Staszów). Obecnie w województwie świętokrzyskim produkcję metodami ekologicznymi prowadzi 1197 gospodarstw, z czego blisko 700 posiada certyfikat zgodności produkcji z zasadami rolnictwa ekologicznego. Najwięcej gospodarstw ekologicznych jest w powiatach: Pińczów (184), Kielce i Staszów (po 142). Prowadzenie produkcji rolniczej metodami ekologicznymi wymaga dużej wiedzy, doświadczenia i nakładów pracy. Specjaliści ŚODR ds. ekologii i ochrony środowiska w roku 2010 udzielili 2470 porad indywidualnych i grupowych, zorganizowali i przeprowadzili 64 szkolenia dla 606 rolników, rozprowadzili blisko 1000 sztuk różnego rodzaju opracowań i wydawnictw z zakresu zasad i technologii prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi.

– W ostatnim czasie wiele uwagi zaczęliśmy poświęcać odnawialnym źródłom energii, podobna tendencja występuje zresztą w całej Polsce – informuje Jarosław Mostowski. – Jako nieudane należy ocenić dotychczasowe programy rozwoju produkcji wierzby na cele energetyczne. Tylko jedno gospodarstwo prowadzi produkcję wierzby na większą skalę i samo ją przetwarza na pelety, pozostałe, nieliczne plantacje są w stanie likwidacji lub produkują tylko na swoje potrzeby. Jednak produkcja energii ze źródeł odnawialnych jest ogromną szansą rozwoju gospodarstw rolnych. Ogłaszane programy wsparcia do rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych powodują wzrost zainteresowania rolników i przedsiębiorców działających na obszarach wiejskich. W tej chwili szczególnie nacisk

kładziony jest na gazownictwo, z tym że musimy sobie zdawać sprawę z faktu, że są to duże i skomplikowane proceduralnie inwestycje więc raczej powinny być organizowane i koordynowane przez gminy – dodaje.

W 2010 roku doradcy udzielili 127 porad w zakresie odnawialnych źródeł energii. W siedzibie Ośrodka zorganizowano seminarium: „OZE dla domu i biznesu” w którym uczestniczyło 101 rolników, przedstawicieli samorządów i przedsiębiorców.

Województwo świętokrzyskie pod względem rolniczym jest niebywale zróżnicowane, a powierzchnia naszych gospodarstw rolnych, w porównaniu choćby do zachodniopomorskich, poznańskich, czy warmińsko-mazurskich, nie jest imponująca. Centralna część naszego regionu poszczycić się może jednak dużą ilością gospodarstw agroturystycznych, na północy dobrze rozwinęła się produkcja mleka (z „flagowymi” mleczarniami we Włoszczowie i Końskich), zaś Sandomierszczyzna posiada wspaniałe królestwo sadów ze stosunkowo dużą powierzchnią upraw warzywnych. Czy owo rozdrobnienie gospodarstw i ogromna niejednorodność cechująca świętokrzyskie rolnictwo musi być wyłącznie wadą? Na pewno nie. Systematyczna modernizacja gospodarstw pod względem technologicznym i organizacyjnym, ekologiczne metody produkcji rolnej w ścisłym powiązaniu z ochroną środowiska naturalnego, działania zespołowe w różnych formach grup producentów oraz rozwijanie działalności agroturystycznej to niewątpliwie cele, ku którym powinni podążać mieszkańcy świętokrzyskich wsi.